

[Mogens Voigt]

man ønsker fremskridtspartiet inddraget i et samarbejde om f.eks. kulturelle forslag, men også andre forslag, så vær venlig at notere, at vi ønsker at være med fra drøftelsernes start. Vi ønsker ikke at få serveret færdige ting, og at der så bliver sagt: værsgo, det kan I bare stemme for! Jeg beder de herrer om at notere det og huske det.

Jeg skal heller ikke undlade her at gøre opmærksom på, hvad direktør Ernst Klæbel fra dagbladet Politiken – og han er også formand for Danske Dagblades Forening – i går, den 26. maj, i en minikronik i Erhvervs-Bladet skrev, nemlig at det var vigtigt, at dagspressen fik adgang til gennem en egen radiokanal og en egen TV-kanal at formidle de forskellige budskaber, og han uddybede det i gårsdagens middagsradioavis på en sådan måde, at jeg glædede mig over, hvor grundigt han havde læst dette beslutningsforslag, som jo så sørgeligt bliver stemt ned af et stort flertal. Og når jeg siger sørgeligt, er det naturligvis, fordi med den nuværende monopolradio alle må erkende, at Danmarks Radio er den største politiske magtfaktor i dette land. Jeg har sagt det før, men det kan ikke siges tit nok: Danmarks Radio er en større politisk magtfaktor end LO, og det siger ikke så lidt. Vi ønsker at få brudt monopol; derfor er jeg skuffet over, at så mange partier stemmer imod dette forslag.

Erhard Jakobsen (CD):

Jeg vil da gerne indrømme, at det, som hr. Mogens Voigt nu har sagt, går mig noget til hjertet; derfor har vi i gruppen besluttet i hvert fald at undlade at stemme, og deri ligger, at vi er ganske enige i intentionerne bag det, som fremskridtspartiet foreslår. Vi er ganske enige i, at Danmarks Radios monopol bør brydes, men dels mener vi, der er enkeltheder, der ikke kan danne udgangspunkt for et forslag, som man skal opfordre regeringen til at udarbejde, dels mener vi, at fremskridtspartiet fejlagtigt fører den opfattelse frem, at man skaffer alsidighed i radio og TV ved at lave to forskellige stationer. Det gør man aldeles ikke. Man overser herved, at det bliver stort set samme medarbejdergruppe, man får. Der er nemlig ikke andre. Det er stort set de samme, man kommer til at køre med.

Det er vigtigt for centrum-demokraterne ved hver en lejlighed at fremhæve, at den

eneste vej til alsidighed er, at man har skarpt formulerede udsendelsesregler, sådan at medarbejderne, hvad enten det er en privat sender eller en offentlig sender, har ganske bestemte regler at gå efter. Det ønsker CD ved hver en lejlighed at få understreget, og vi synes, at dette forslag udvander denne kendsgerning for meget.

Derfor: med al den sympati, vi i øvrigt har for forslaget, må vi nøjes med at undlade at stemme, men håber, at der i nær fremtid kan komme et fælles fremstød fra 5-6 partier i form af et forslag, der meget ligger på linje med det, der er fremsat her, men som måske nok er mere gennemtænkt og mere gennemarbejdet end dette.

Flemming Jensen (KF):

Der er næppe grund til fra konservativ side at gentage vores principielle holdning, al den stund det vel er 21-22 år siden, partiet første gang stillede forslag om monopolbrud; det fremgår i øvrigt også af betænkningen.

Men når hr. Mogens Voigt nævner, at man fra fremskridtspartiets side gerne vil være med fra starten, når vi skal tage fat til efteråret, vil jeg godt gentage, at det konservative folkeparti gerne tager initiativet til at samle de partier, der mener det samme, og alle naturligvis fra starten. Indtil dette øjeblik har fremskridtspartiet og CD taget mod invitationen. Vi håber, der kommer mange flere.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslaget til folketingsbeslutning forkastedes, idet 13 stemte for, 82 imod; 55 stemte hverken for eller imod.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om aktieselskaber.

(Lovforslag nr. L 119. Fremsat 19/2 82. Første behandling 12/3 82. Betænkning 18/5 82).

Der var stillet 26 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Sammen med denne sag foretoges de under punkterne 5 og 6 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

5) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om anpartsselskaber.

(Lovforslag nr. L 120. Fremsat 19/2 82. Første behandling 12/3 82. Betænkning 18/5 82).

Der var stillet 14 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

6) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om forsikringsvirksomhed.

(Lovforslag nr. L 121. Fremsat 19/2 82. Første behandling 12/3 82. Betænkning 18/5 82).

Der var stillet 7 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagenes paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagenes overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Forhandling

Kelm-Hansen (S):

Det kan formentlig ikke forbavse nogen, at socialdemokratiet vil kunne stemme for de ændringsforslag, som ministeren har stillet i udvalget. Disse forslag er dels en præcisering, dels en blødgøring, dvs. en imødekommeelse af synspunkter, som er fremkommet under udvalgsarbejdet, og det er vel i nogen grad udsprunget af, som jeg sagde ved førstebehandlingen, at vi har en meget venlig minister for dette område.

Jeg kan tilføje, at han også kommer fra et meget venligt parti, og det er baggrunden for, at vi er indstillet på yderligere at stemme for et par af ændringsforslagene, selv om de

betyder en måske ikke helt strengt nødvendig blødgøring. Det drejer sig dels om forslaget fra det radikale venstre om at give en længere frist til bestyrelser, når der skal holdes generalforsamling, efter at halvdelen af aktiekapitalen eller halvdelen af indskudskapitalen er tabt. For aktieselskaber udvides den fra 2 til 6 måneder og for anpartsselskaber fra 1 til 6 måneder.

Vi er også indstillet på at stemme for forslaget fra udvalgets flertal, et flertal, som vi ikke har tilhørt i udvalget, med hensyn til opløsning af aktieselskaber eller anpartsselskaber, hvis der ikke indsendes regnskaber efter gældende regler. Bestemmelsen om, at selskabet skal opløses, ændres til, at overregistrator kan beslutte, at det skal opløses.

Til gengæld må jeg nok sige, at der har ikke været ret megen venlighed at hente hos de borgerlige partier ud over de radikale under udvalgsarbejdet. Det er jo EFs 2. og 3. selskabsdirektiv, som har nødvendiggjort en række ændringer i selskabslovgivningen, og det har været besynderligt, for ikke at sige forstemmende, at opleve, at størstedelen af de borgerlige partier har været indstillet på, at vi ikke skulle flytte os en tøddel ud over, hvad EF forlangte. Der har ikke været noget med at ville tage hensyn til danske erfaringer eller danske forhold, ikke noget med at foretage særlige forbedringer ud over, hvad EF foreslår, og det forekommer mig helt uforståeligt.

Ved første behandling blev der jo fra flere sider givet tilslutning til den formulering, jeg kom med: at disse love udgjorde erhvervslovens grundlove, og nu oplever vi altså den holdning, at disse grundlove skal udformes i Bruxelles. Og selv om jeg personlig er tilhænger af medlemskabet af EF, vil jeg dog meget have mig frabedt, at vi skal være gumstempel for det, der foregår dernede. Det er hensigtsmæssigt med en samordning af erhvervslovene, når vi er med i det store fællesmarked, men jeg mener nok, at vi selv skal være med til at lægge kursen, vi skal ikke bare lade os trække modvilligt af sted.

Der har været delte meninger i udvalget om, hvorvidt man f.eks. skulle forhøje aktiekapitalen; her har man dog bevæget sig et vist stykke, men under hensyntagen til kravene fra EF.

Hvad anpartsselskaberne angår, ønsker en del af de borgerlige partier imidlertid, at vi

[Kelm-Hansen]

skal blive stående ved de nuværende 30.000 kr., og det er helt og aldeles uforståeligt. Alene en pristalsregulering fra 1973 ville jo bringe os op omkring de 90.000 kr., og netop anpartsselskaberne – det ved de fleste – har været med til at bringe visse dele af erhvervslivet i vanry, fordi det var alt for let at stifte et anpartsselskab med en kapital på kun 30.000 kr.

Vi har også set, at man vil beholde de meget omdiskuterede aktionærlån, selv om det også er dokumenteret, at der sker omgåelse i betydeligt omfang, og selv om der derfor rent faktisk ville være basis for en yderligere stramning. Jeg skal beklage, at vi ikke i første omgang nåede frem til, at der også skulle siges stop for lån til nærstående familiemedlemmer, men vi har jo stadig væk en chance mellem anden og tredje behandling, og jeg vil i hvert fald hilse det med stor glæde, hvis vi får denne stramning med ind i denne omgang.

Endelig beklager vi, at det ser ud til, at der vil være flertal for at fjerne den paragraf i forslagene, som præciserer, at bestyrelsesmedlemmerne skal være personligt ansvarlige for de opståede tab i virksomhederne, hvis de undlader at foretage de foranstaltninger, ministeren har foreslået påbudt. Det er for mig at se en klar svækkelse af lovforslaget, og det betyder også, at det større medansvar, man ville have forlangt af bestyrelser – hvilket kunne have været af væsentlig betydning for bestyrelsesmedlemmernes medleven i virksomhedernes drift og dermed også til fordel for virksomhederne – og dermed et incitament, fjernes.

Men når disse ting er sagt, synes jeg også, at der er grund til at understrege, at det endelige resultat, når vi formentlig får en ny behandling i udvalget mellem anden og tredje behandling, alligevel vil blive en forbedring af selskabslovene, som vi alle vil kunne være tilfredse med. Jeg håber derfor også, at vi efter et fornyet udvalgsarbejde mellem anden og tredje behandling kan nå frem til en vedtagelse, hvorom der bør kunne samles et meget stort flertal.

Dyremose (KF):

Hr. Kelm-Hansen sagde, at vi havde en venlig minister, og at han kom fra et venligt parti. Jeg vil sådan set ikke bestride, hverken

at ministeren er venlig, eller at partiet er venligt, men det er altså ikke det, det drejer sig om. Det er nogle lovparagraffer, og det er nogle regler, som vores erhvervsliv og lønmodtagerne i det erhvervsliv skal leve efter. Hvis det kun kom an på venlighed, kunne vi velsagtens blive enige, men det kommer altså også an på indholdet af lovgivningen.

Jeg vil godt sige til hr. Kelm-Hansen, at det ikke er rigtigt, at vi har sagt nej til alt andet end EF-følgeændringerne. Under et samråd med industriministeren tilbød vi under forudsætning af, at industriministeren og socialdemokratiet ville tage nogle få kernepunkter ud, at vi ville foretage en grundig gennemarbejdning af alle de andre ændringer, og at vi sandsynligvis vedrørende alle de andre stramninger kunne nå frem til ting, som vi kunne være fælles om, hvis de 3-4-5 punkter, som blev nævnt under samrådet, og som er med i de ændringsforslag, vi har stillet, blev taget ud. Så det er ikke korrekt at hævde, at vi kun ville følge EF-direktivet. Vi ville gerne gøre en lang række andre ting, hvis vi kunne komme i seriøse forhandlinger om det, og hvis vi kunne få fjernet de værste hurdle. Men der var ikke venlighed og forhandlingsvilje hos socialdemokratiet til at gå ind i et sådant samarbejde om selskabslovene, og det beklager jeg.

Jeg forstod på hr. Kelm-Hansens slutbemærkning, at man gerne ønskede et bredt flertal. Ja men så ved hr. Kelm-Hansen godt, hvad vi skal forhandle om mellem anden og tredje behandling. Det er nogle af de ændringsforslag, jeg nu vil komme ind på, vedrørende kapitalforhøjelse, vedrørende reglerne i forbindelse med tab af kapital og vedrørende aktionærlån.

Hvis vi først ser på forslagene om kapitalforhøjelse – altså lovforslag nr. L 119's ændringsforslag nr. 1 og L 120's ændringsforslag nr. 1 – så har et næsten samlet erhvervsliv, således som det kommer til udtryk i selskabsretspanelet, advaret mod de kapitalforhøjelser, der bliver gennemført inden for anpartsselskabslovgivningen. Jeg vil gerne citere fra erhvervsudvalgets bilag 1, hvor selskabsretspanelet siger på side 8:

»Et formelt hensyn til, at et én gang valgt mindstekrav til anpartskapitalen bør følge med prisudviklingen, er uden reel værdi.«

[Dyremose]

Det var faktisk, så vidt jeg hørte det, det eneste argument, hr. Kelm-Hansen havde for en forhøjelse af kapitalen. Man siger videre:

»Det må anses for uheldigt at lægge hindringer i vejen for, at mindre erhvervsdrivende, f.eks. nyetablerede håndværksmestre eller småhandlende, starter eller omdanner deres virksomhed til et anpartsselskab.«

Lidt senere siger man:

»Det bør ej heller overses, at omkostningerne for det meget store antal af små anpartsselskaber, der ville være forbundet med gennemførelsen af en vedtægtsændring og kapitalforhøjelse, ikke er ubetydelige, og at registreringer af alle disse ændringer i øvrigt også ville påføre aktieselskabsregisteret et betydeligt arbejde.«

Vi har forsøgt at skønne lidt over, hvad dette ville koste virksomhederne. Det blev af en af de organisationer, der henvendte sig, nævnt, at hvis man skulle indbetale de 70.000 kr. ved først at trække dem ud, så skulle man trække 210.000 kr. ud af virksomhederne, betale 140.000 kr. i skat og så indskyde de 70.000 kr. Ministeren påpegede en anden metode, anpartsselskaberne kunne bruge. Ministeren sagde: hvis anpartsselskaberne tjener ca. 120.000 kr., betaler de 40 pct. i selskabsskat; så får de til rest ca. 70.000 kr., der ikke udbetales som skattepligtigt udbytte, men konverteres til fondsanparter. Det er altså den billigste metode for virksomhederne.

På et meget sent tidspunkt fik vi endelig et bilag over, hvor mange virksomheder der bliver berørt af disse kapitalforhøjelser, nemlig bilag 65. Hvis man regner lidt på tallene, så fremgår det, at de små og mellemstore virksomheder i dansk erhvervsliv for at leve op til disse krav om kapitalforhøjelser skal fremskaffe 6,6 mia kr. – jeg gentager: de skal fremskaffe 6,6 mia kr. De skal aflevere ca. 2,6 mia kr. heraf i skat, og så skal de bruge de resterende 4 mia kr. til overførsel som risikovillig kapital i virksomhederne. Der er altså tale om en meget hård belastning af virksomhederne. Jeg er godt klar over, at der er nogle af dem, der har reserver liggende, de uden videre kan overføre, men mange af virksomhederne skal indtjene pengene først, og hvis det gælder flertallet, så er det altså et beløb på op imod 6,6 mia kr., de små og mellemstore virksomheder i Danmark nu

skal indskyde som ansvarlig kapital i anpartsselskaber og aktieselskaber.

Jeg tror, at det kan blive den ekstra byrde, som får mange af de virksomheder, som har problemer med indtjeningen for øjeblikket, til at vakle. Jeg er bange for, at dette forslag vil føre til et stort antal virksomhedslukninger. Vi har ikke kunnet få den del af lovforslaget belyst i udvalget, fordi man siger, at det er et skøn, det har man ikke villet give sig af med, men jeg er meget bange for, at mange virksomheder må lukke, og at mange lønmodtagere i den private sektor vil miste deres arbejdsplads i kraft af den lovgivning, som der her lægges op til.

Hvis vores ændringsforslag nr. 1 til de to lovforslag ikke bliver vedtaget, så vil jeg godt bede om udvalgsbehandling med henblik på at finde frem til andre ordninger, der kan lette situationen for virksomhederne, eventuelt en mindre forhøjelse end den, der er lagt op til. Vi ønsker en forhandling om det, hvis socialdemokratiet er villigt til at forhandle, alternativt, at vi forhandler om tidspunktet for, hvornår den kapital skal være indskudt, for jeg tror, at det er en større byrde, end socialdemokraterne egentlig har været klar over.

En anden ændring, jeg godt vil kommentere, er ændringsforslagene vedrørende tab af kapital. Det er nr. 9 og 10 til aktieselskabslovforslaget, nr. 5 og 6 til anpartsselskabslovforslaget og nr. 2 til forsikringsvirksomhedslovforslaget. Der har vi stillet forslag om, at bestyrelsen ved den førstkommende ordinære generalforsamling skal redegøre for selskabets økonomiske stilling og om fornødent stille forslag om foranstaltninger, der bør træffes, herunder, om selskabet skal opløses. Vi har sagt, at det administrativt enkle er at gøre det i forbindelse med regnskabsafslutningen, ellers påfører man en ny kunstig belastning. Vi vil påpege, at hvis vores forslag bliver gennemført, så vil det i gennemsnit få den samme konsekvens som det radikale forslag, fordi den ordinære generalforsamling typisk vil ligge et sted mellem nul og 12 måneder efter, at man burde have konstateret det – gennemsnitligt bliver det 6 måneder. Vi vil bare sikre, at det bliver i forbindelse med den ordinære regnskabsaflæggelse, så man ikke pålægger virksomhederne ekstra byrder.

Derfor håber jeg egentlig, at de radikale kan tilslutte sig vores forslag, eller at vi kan

[Dyremose]

få belyst yderligere, om ikke vi har ret i, at det administrativt er nemmere at håndtere vores forslag, i forbindelse med udvalgsbehandlingen mellem anden og tredje behandling. Hvis vores ændringsforslag mod forventning bliver stemt ned, så er det klart, at vi støtter det radikale ændringsforslag, fordi reglen om de 6 måneder er væsentlig bedre end den regel, som socialdemokratiet og regeringen først havde lagt op til.

Jeg regner med, at det er en teknisk fejl, at de radikale ikke i betænkningen har tilsluttet sig vores ændringsforslag nr. 2 til lovforslag om forsikringsvirksomhed, fordi det er en regel, der sidestiller forsikringselskaberne med de andre selskaber ved at ændre reglen fra de 2 måneder, der står i lovforslaget, til de 6 måneder, der allerede i dag er gældende for forsikringsbranchen.

Det næste forslag, jeg vil give et par bemærkninger med på vejen, er ændringsforslag nr. 21 til aktieselskabslovsforslaget og nr. 10 til anpartsselskabslovsforslaget om bestyrelsesansvaret med omvendt bevisbyrde. Jeg er meget glad for og tilfreds med på erhvervslivets vegne og også på de medarbejdervalgte bestyrelsesrepræsentanters vegne, at denne nye ansvarsregel bliver fjernet. Jeg er glad for, at det er lykkedes os at skaffe et flertal, der forhindrer, at der kommer disse nye meget slemme ansvarsregler, som regeringen havde lagt op til.

Jeg vil gerne kommentere det sæt af ændringsforslag, der er stillet vedrørende aktionærlån. Det ligger sådan, at aktionærlån i en lang række tilfælde har haft altafgørende betydning for generationsskiftet i virksomhederne, for etablering af nye virksomheder, i forbindelse med flytning af virksomheder, og det forekommer ikke mig, at det er lykkedes regeringen at dokumentere, at der er forekommet et sådant misbrug af aktionærlåne, at det er rimeligt at gennemføre et totalt forbud. Jeg synes langt hellere – det har vi erklæret os villige til – at man skulle bidrage til at gøre det nemmere at håndhæve den eksisterende lovgivning, eventuelt lave en strammere retsforfølgning af misbrug, men man fjerner grundlaget for mange nye virksomheder og virksomhedsflytninger, når man indfører et totalt forbud.

Jeg vil også sige, at det er et hårdt slag mod medarbejderaktionærtanken, man nu kommer med. Det er rigtigt, at der er et for-

slag, der gør, at medarbejderaktionærer kan få lån til køb af medarbejderaktier, men de kan ikke få lån i andre sammenhænge. Det vil sige, at i de mange firmaer, hvor det er en del af personalepolitikken, at man giver lån til medarbejderne – det kan være inden for forsikringsbranchen, hvor det er en del af personalepolitikken for assurandører, som har brug for biler, det kan være i sociale nødlidende situationer i andre virksomheder – vil det i fremtiden være sådan, at de medarbejdere, der har mindre tilknytning til virksomheden end dem, der har købt medarbejderaktier, kan få lån af virksomheden, mens de, der har investeret i deres arbejdsplads, har været interesserede i at få et medejerskab i deres arbejdsplads, skal straffes.

Jeg kan ikke tage det som andet end et socialdemokratisk forsøg på at lægge gift for, at medarbejderne får medejendomsret til erhvervslivet. Man gør simpelt hen systematisk, hvad man kan, for at fjerne de goder, som medarbejderaktionærer måtte have. Man skader samhørigheden mellem lønmodtagerne og virksomhederne. Det må være, fordi man indirekte vil arbejde for den store, tvungne centrale fond. Hvis det ikke er det, så burde man komme til fornuft og stemme for i hvert fald ændringsforslag nr. 16. Vi vil også gerne forhandle om noget, der giver en lavere grænse end de 25 pct. Hvis vi skal lave noget, hvor vi kommer helt ned på 5 pct., for at man skal være helt sikker på, at der ikke kan være tale om misbrug, så er det bedre end det totale forbud, man indfører nu, og det vil vi være åbne over for en forhandling om.

Og så er det endelig sådan, at vi mener, at folketingets respekt er bedst tjent med, at lovligt indgåede aftaler bliver respekteret. Når man i henhold til gældende lovgivning er indgået i et kontraktligt forhold, som er helt lovligt og helt respektabelt, så er det urimeligt, at vi her i folketinget bryder ind i den lovgivning. Vi håber derfor, at vi kan samle flertal for vores ændringsforslag nr. 24 til aktieselskabslovsforslaget og nr. 13 til anpartsselskabslovsforslaget og nr. 6 til lovforslaget om forsikringsvirksomhed, der alle sammen går ud på at sikre, at eksisterende lovlige aftaler om aktionærlån bliver respekteret. Men det er klart, at hvis vores ændringsforslag bliver stemt ned, så er det en forbedring, der ligger i det radikale ændringsforslag om, at afviklingen skal kunne

[Dyremose]

gennemføres frem til 1993. Det er bedre end 1988, men det bedste ville være, at vi i folketinget respekterede lovligt indgåede aftaler.

Som sagt, der er sket nogle forbedringer undervejs, der har været nogen bevægelighed. Jeg formoder, at socialdemokraterne har måttet erkende, at det var for rigoristisk, for bureaukratisk, for tungt, hvad man ville gennemføre, og at man derfor var nødt til dels at tilslutte sig en række ændringsforslag, dels selv komme med en række ændringsforslag og nu altså også i dag tilslutter sig nogle. Men der er stadig væk nogle få hurdler, hvis vi skal kunne snakke om det brede flertal omkring selskabslovgivningen. Vi har vilje til at gøre et nyt forsøg mellem anden og tredje behandling med udgangspunkt i lovforslaget, sådan som det ligger i dag. Lad os tage en forhandling om de punkter, jeg har været inde på i min tale indtil nu, og hvis der er bevægelighed hos socialdemokratiet, så er der også mulighed for at bevæge os, men jeg venter på at se det hos socialdemokratiet først.

Ellemann-Jensen (V):

Ministeren har vist sin lempelighed, som vi jo er vant til at møde hos ministeren, og som blev omtalt af socialdemokratiets ordfører i dag, ved at stille en række ændringsforslag, som gør lovforslagene bedre, og som vi kan tilslutte os. Derudover har venstre sammen med en række andre partier stillet en række ændringsforslag. Det, der generelt er sigtet med disse ændringsforslag, er at fjerne alle de ting fra ministerens lovforslag, som ikke er absolut nødvendige for at få gennemført de forpligtelser, Danmark har påtaget sig i EF-samarbejdet. Jeg tænker her på de to selskabsdirektiver, som det jo unægtelig hæster med at få gennemført.

Jeg synes nok, at hr. Kelm-Hansens beskrivelse af dette led i vores EF-samarbejde var mildt sagt foredret og misvisende. Hr. Kelm-Hansen taler om, at vi andre ikke vil flytte os en tøddel ud over, hvad EF forlanger, og hr. Kelm-Hansen taler om, at erhvervslivets grundlove, som vi jo taler om her, ikke skal udformes i Bruxelles, hvorefter vi blot skal være gummistempel.

Det er fuldstændig misvisende at fremstille tingene på den måde, for der er jo tale om, at Danmark selv har været med til at gen-

nemføre de harmoniseringsrammer, som vi har en lige så stor interesse som andre EF-lande i at få gennemført. Der er ikke tale om, at det er noget, der bliver forlangt i Bruxelles, eller noget, hvor vi blot skal være gummistempel. Der er tale om resultatet af et meget langvarigt, meget sagligt og meget dybtgående arbejde, som skal medvirke til at få lavet nogle bedre europæiske selskabslove. Jeg synes, det er trist at høre socialdemokratiets ordfører på denne måde nedgøre det samarbejde for at få bedre selskabslove, der foregår i EF, specielt når det sker i en rent polemisk hensigt vendt imod vores ændringsforslag, der jo netop går ud på at holde de ting væk, som er uvedkommende i denne sammenhæng.

Jeg skal ikke i detaljer gå ind på vores ændringsforslag, det har hr. Dyremose gjort så udmærket. Jeg vil bare sige, at når det drejer sig om ændringsforslag til ministerens tanker om selskabskapital, opløsningsbestemmelser, bestyrelsesansvar osv., så er vores grundholdning, at vi ikke vil være med til at ødelægge mulighederne for, at de mindre og mellemstore virksomheder kan eksistere i selskabsform. Vi finder, at det er fuldstændig urimeligt, at regeringen benytter sig af chancen, hvor man alligevel skal ændre lovene på grund af det samarbejde, vi har i EF, til at forsøge at få puttet nogle socialdemokratiske mærkesager ind i form af nogle tendenser i de ændringsforslag.

Vi finder også, det er urimeligt, hvad man vil gøre ved aktionærlånene, og det har været fuldstændig umuligt at få ministeren i tale dér. Det er jo absurde virkninger, der kommer, f.eks. for medarbejderaktionærer, som hr. Dyremose har redegjort for, og det burde dog være muligt at få en fornuftig snak om, hvordan man kan undgå den slags helt absurde virkninger. Men regeringen har systematisk i denne sag ødelagt sine muligheder for at få bred opbakning i folketinget bag disse meget vigtige lovforslag. Det burde have været muligt for os i et sagligt samarbejde at få udformet lovgivningen sådan, at vi i fællesskab kunne leve op til de aftaler, vi har indgået i EF, og hvis der havde været et par sløjfer hist og her, som det havde været praktisk i fuld enighed at få ordnet samtidig, så kunne vi også have taget fat på det.

Vi var villige til at gå ind i et sådant arbejde. Vi har forsøgt at få etableret et sådant

[Ellemann-Jensen]

samarbejde under udvalgsbehandlingen, men regeringen har været totalt afvisende – ja, jeg vil ligefrem sige fremfusende i ønsket om at få sine egne og i denne sammenhæng uvedkommende forslag igennem. Det svarer desværre kun alt for godt til regeringens holdning til så mange andre sager, vi for øjeblikket sidder og tværes om her i folketinget. Det er trist, at denne tilsyneladende overordnede politiske holdning i regeringen har tvunget den ellers så fremkommelige industriminister til i denne sag at opføre sig som en damptrølle.

Rahbæk Møller (SF):

SF kan støtte regeringens ændringsforslag, hvorimod vi vil stemme imod samtlige de borgerlige ændringsforslag.

Det, der kalder mig herop, er snarere et ændringsforslag, der mangler. Det drejer sig om aktionærlån. Det er velkendt, at disse lån har givet meget store vanskeligheder, specielt for skattemyndighederne, idet der har været betydelige skatteunddragelser i forbindelse med dem. Derfor er det godt, at de nu bliver forbudt. Men desværre efterlader forbudet et stort hul i loven, idet det ikke omfatter ægtefæller, børn og andre nærtstående personer. Det må forudses, at disse lån derfor fortsat vil give anledning til store vanskeligheder, og derfor skal jeg opfordre ministeren til at komme med et ændringsforslag, der ændrer forbudet på dette punkt, mellem anden og tredje behandling.

(Kort bemærkning).

Dyremose (KF):

Hr. Rahbæk Møller sagde, at det er velkendt, at aktionærlånene har skabt store vanskeligheder i form af skatteunddragelser. Det har vi ikke kunnet få dokumentation for under udvalgsarbejdet, og jeg vil derfor gerne høre hr. Rahbæk Møllers dokumentation for den påstand.

Askjær Jørgensen (FP):

Jeg er enig i den udlægning, at det er erhvervslivets grundlove, vi arbejder med. Det har medført, at der er gjort et meget stort arbejde i erhvervsudvalget med at få disse ting gennemarbejdet, og det er i hvert fald rart at kunne konstatere, når vi har skullet arbejde med så store og så komplicerede lov-

forslag, at der har været stillet en meget fin baggrundsarbejdsstyrke til rådighed for os. Jeg synes, vi har fået en meget fair, fin, grundig og saglig bistand fra alle de folk i ministeriet, der står bag og skal hjælpe med at få disse ting gennemført på den ene eller den anden måde. Når der kommer oplysninger derfra, kan vi nok se, når de situationer opstår, hvor embedsmænd er forpligtet til at vise en vis grad af loyalitet over for den regering, der nu sidder. Det er ikke så svært. Men jeg synes ikke, det her skal slutte, uden at vi siger tak til de mange medarbejdere i ministeriet, aktieselskabsregisteret og andre steder for det fantastisk store arbejde, de har gjort for at forsøge at sætte os bedst muligt ind i disse ting. Det har været en fornøjelse at arbejde på den måde, vi har fungeret sammen med firkløverpartierne, og jeg synes, at fru Janne Normann i høj grad har været opmærksom på, at det her kan blive noget alvorligt noget for dansk erhvervsliv.

Så er vi faktisk fremme ved det, det drejer sig om. Hr. Kelm-Hansen, socialdemokraternes ordfører, siger, at disse grundlove ikke skal skrives nede i Bruxelles. Det ligger jo således, at en af forudsætningerne for, at vi kan have et fungerende erhvervsliv, vel er, at vi er med i Det europæiske Fællesskab; sådan opfatter jeg det. Det tror jeg at ministeren er enig med mig i. Så skal vi naturligvis medvirke til fra dansk side, at vores lovgivning bliver harmoniseret, at vi har en lovgivning, så erhvervslivet inden for Fællesskabet på en rimelig måde kan fungere som en enhed. Det er rimeligt at trække i den retning, men hvorfor i alverdens riger og lande skal man, fordi vi skal opfylde disse mål, absolut stoppe en hel masse socialdemokratisk ideologi ind i det? Det er det, man gør.

Man hævder, at anpartsselskabers renommé skal beskyttes ved, at der skal være en større anpartskapital. Vi har ikke kunnet få nogen dokumentation for, at renomméet bliver forbedret, fordi man forhøjer kapitalen til 100.000 kr. Jeg kan sige, at i de år, jeg har fungeret som erhvervsdrivende – det har jeg gjort i al den tid, der har været lov om anpartsselskaber, i 10–15 år – har jeg aldrig nogen sinde oplevet, at én eneste virksomhed ville give kredit af nogen betydning til et anpartsselskab, uanset om man har 30.000 kr. eller man har 100.000 kr. eller man har 200.000 kr. i anpartskapital. Jeg kunne ikke

[Askjær Jørgensen]

selv drømme om i min virksomhed – jeg ved, at der heller ikke er andre ansvarlige virksomhedsledere, der kunne drømme om det – at give kredit til selskaber, uanset om det er aktieselskaber eller det er anpartsselskaber, uden at jeg har en garantistillelse på en eller anden måde. Det er selvfølgelig noget, man forlanger.

Derfor gælder det her med, at man bare kan oprette et 30.000 kr.s selskab, og så kan man gå i gang med at snyde alle mennesker, ikke. Sådan fungerer det ikke i praksis ude i dansk erhvervsliv. Det fungerer således, at hvis man som selvstændig erhvervsdrivende med en mindre erhvervsvirksomhed for at slippe for nogen skatteflåning ændrer sin virksomhed til et anpartsselskab udelukkende af skattemæssige grunde – det kan også være, fordi det giver en bedre struktur i virksomheden – så skal man, hvis man er i den situation, at man skal have kredit på den ene eller den anden måde, kautionere, stille sikkerhed i privatbolig, eller hvad man måtte have, på enhver måde. Derfor, hvis der drives regulær erhvervsvirksomhed i anpartsselskabsform, så er man enten storkapitalist, og så er man i stand til at give alle garantierne, eller man er så velanskrevet i sin bank, at man får garantierne dér, eller også er man i nøjagtig samme situation rent økonomisk, som man er, når man driver privatejet virksomhed: man må kautionere med alt, hvad man ejer. I de fleste tilfælde kan man få det undtaget, man har i soveværelset, men derudover må man faktisk stille resten som kaution, hvis man er så naiv stadig væk at tro, at man på et tidspunkt kan komme til at eje lidt ved at drive erhvervsvirksomhed i dette samfund. Vi har endnu ikke – jeg har nævnt det over for ministeren én eneste gang – fået én eneste begrundelse for, at det skulle kunne gavne de mindre selskabers renommé at forhøje kapitalen.

Så er der den anden side af det. Vi har jo hørt fra forskellige sider herinde, at man skulle finde ud af en løsning, sådan at man kunne beskatte de selvstændigt erhvervsdrivende, der driver det som privatejet firma, på samme måde som man beskatter selskaberne. Det har man endnu ikke nået, det er man endnu ikke kommet nogen vegne med. Hvorfor vil man ikke lade den ventil stå åben, at disse privatejede mindre virksomheder kan ændres til anpartsselskaber? Hvorfor skal der

absolut lægges hindringer i vejen for det? Hvorfor skal vi høre ledende ministre og ledende socialdemokrater sige i radio, TV og dagspresse og alle mulige andre steder og fra denne talerstol, at det, der skal hjælpe i den nuværende situation, er at gøre det bedre og lettere og mere attraktivt at drive erhvervsvirksomhed, mens vi samtidig skal stå model til disse lovforslag? Det er nøjagtig det samme som at påstå, at den kugle er blå, og så komme og sige: ja, den er altså rød. Det er totalt modstridende, hvad man kommer og siger. Det kan ikke passe, at regeringen vil gøre det bedre og lettere og mere attraktivt at drive erhvervsvirksomhed, og samtidig vil have denne damptrømler med disse store skiver rød salamipølse væltet i hovedet på dansk erhvervsliv. Det kan ikke passe, hr. minister.

Jeg vil prøve at spørge industriministeren, om man ikke godt kunne tage at beslutte sig i socialdemokratiet til at holde op med at påberåbe sig, at man vil gøre det bedre for dansk erhvervsliv, og så erkende, hvad det er, man arbejder henimod: at kvæle samtlige små erhvervsvirksomheder. Tag dog at komme til erkendelse! Eller også tag og følg de ændringsforslag, vi har udarbejdet! Hvis ikke socialdemokratiet vil følge de ændringsforslag, vi har udarbejdet til de tre lovforslag, så er jeg nødt til at sige, at hver eneste gang en fremtrædende socialdemokrat kører frem med: det, vi tilstræber, det, vi gør, er, at vi gør det bedre for dansk erhvervsliv – så passer det ikke. Så fører man falsk varebetegnelse. Det er nøjagtig det, det drejer sig om i dag.

Når jeg forsøger at forklare det meget indtrængende, så er det, fordi dette er et spørgsmål om titusindvis af arbejdspladser i dette samfund. Det er et spørgsmål om milliarder og atter milliarder af kroner i gæld til vores efterkommere. Det er i realiteten det, det drejer sig om. Det er et spørgsmål om, hvorvidt socialdemokratiet i denne vaklende situation virkelig vil holde fast ved, at vi skal gøre så mange mennesker arbejdsløse og nedlægge så mange erhvervsvirksomheder. Vi skulle gøre det rigtige: at tilpasse selskabslovgivningen i den del af Det europæiske Fællesskab, der hedder Danmark, til det øvrige Fællesskabs lovgivning på området.

Hr. minister! Tag at gå herop og bevis, at man virkelig er erhvervsvenlig, og tiltræd de

[Askjær Jørgensen]

ændringsforslag, vi har udarbejdet! Vi er helt enig i, at der nok skal en teknisk ajourføring til, men det har vi jo det dygtige embedsmandshold til at hjælpe os med, så vi kan få det ajourført. Vi er fuldstændig klar over, at der kan være behov for en række mindre tekniske ændringer, hvis man vedtager vores ændringsforslag, for at det kan være helt i orden. Det har vi anført, at det er vi parat til at få gjort.

Jeg venter, at ministeren kommer herop og enten erkender, at den hensigt, socialdemokratiet har, er at kvæle de små erhvervs virksomheder, eller tiltræder vores ændringsforslag.

(Kort bemærkning).

Kelm-Hansen (S):

Hr. Askjær Jørgensen gør jo normalt et stort nummer ud af, at han er praktisk erhvervsmand, fabrikant. Det må formentlig dreje sig om en pølsefabrik, for det er en værre gang pølsesnak, der serveres, når der siges, at man aldrig oplever, at der gives kredit uden garantistillelse, eller uden at der kautioneres, stilles sikkerhed i bolig osv.

Forleden stod der i et blad, som jeg føler mig sikker på at hr. Askjær Jørgensen altid læser meget grundigt, nemlig Ekstra Bladet, en ledende artikel med overskriften »Sdr. Omme ApS«, hvoraf det fremgår, at en indsat i Sdr. Omme opretter et anpartsselskab i sin kones navn, og i løbet af kort tid er der et halvt hundrede kreditorer, som er blevet snydt for 1 ½ mill. kr., som der altså ikke er nogen sikkerhed for. Ekstra Bladets leder-skribent drager denne konklusion:

»Pinligt, men ikke helt usædvanligt. Det er så nemt med et ApS, og går det rabundus, opretter man blot et nyt, eventuelt i konens navn. Ansvar er begrænset til de 30.000 kr., som endda kan indbetales i form af »værdier« – altså under den eksisterende lov. »Derfor kan familien . . . fortsat sidde i deres 700 m² store luksurvilla. Den kan kreditorerne ikke lægge hånd på.«

Det er fakta, hr. fabrikant Askjær Jørgensen.

(Kort bemærkning).

Rahbæk Møller (SF):

Det er til hr. Dyremose, der bad om dokumentation for, at der sker betydeligt misbrug af aktionærloven. Jeg skal henvise til bilag 64, hvoraf det fremgår, at hvis aktieselskabsregistreret havde haft mulighed for at håndhæve gældende lov, dvs. hvis regnskaberne blev indsendt så rettidigt, at overskridelse af forældelsesfristen kunne undgås, er det registerets skøn, at der skulle have været indgivet politianmeldelse i et meget betydeligt omfang, på ikke under 1.000 om året. Det er et meget stort tal, hr. Dyremose.

(Kort bemærkning).

Ellemann-Jensen (V):

Jeg har tit undret mig over, af hvilke kilder hr. Kelm-Hansen nærrede sin erhvervsøkonomiske indsigt. Jeg forstår nu, det er Ekstra Bladet. Det forklarer en hel del.

(Kort bemærkning).

Askjær Jørgensen (FP):

Ja, vi har fået forklaringen på, hvorfor hr. Kelm-Hansen løber med halve vinde og kvarte vinde og meget luftige betragtninger.

Men hvis nu den historie, som Ekstra Bladet bringer til torvs, skulle bygge på realiteter, hvis det virkelig skulle forholde sig sådan, hvorfor i alverdens riger og lande skulle man så ikke også kunne have gjort det samme med en anpartskapital på 100.000 kr.? Hvis en indsat eller hans ægtefælle kan skaffe en anpartskapital på 30.000 kr., kan han vel også skaffe en på 100.000 kr. Argumenterne holder jo ikke. Hvordan skulle de mennesker, der har givet en kredit på halvanden million kroner, forstår jeg – i henhold til hr. Kelm-Hansen – hvordan skulle de have været dækket ind af de 100.000 kr.? Hvad havde det hjulpet? Argumenterne, hr. Kelm-Hansen kommer med, er nul værd.

Jeg skal gerne vedstå, at jeg kender noget til erhvervslivets forhold fra praktiske erfaringer gennem 25 år. Jeg ville så gerne, at jeg kunne lære hr. Kelm-Hansen noget om det, for hr. Kelm-Hansen trænger i allerhøjeste grad til indsigt. Det er ikke lykkedes ret meget endnu, men jeg skal nok fortsætte med anstrengelserne for at lære hr. Kelm-Hansen noget om det.

(Kort bemærkning).

Dyremose (KF):

Når hr. Rahbæk Møller vil bruge bilag 64 som sandhedvidne, så synes jeg altså, at han også skulle citere den del af bilag 64, der gik lige forud for bemærkningen om de formentlig ikke under 1.000 om året, nemlig hvor der står:

»Aktieselskabs-registeret henviser på ny til, at der ikke i registeret foreligger data til brug ved en specifikation vedrørende de nævnte lån.«

I spørgsmål 63 bliver man spurgt:

»I hvor mange tilfælde har registeret foretaget politianmeldelse?«

Hertil svarer man:

»Det drejer sig siden selskabslovenes gennemførelse i 1973 antagelig om ikke over 25 tilfælde.«

Ministeren fortsætter i svaret:

»Jeg henleder i den forbindelse opmærksomheden på registerets oplysninger i besvarelsen af spørgsmål 45 om vanskelighederne ved at gennemføre tiltale i disse sager.«

Disse vanskeligheder har vi erkendt, og vi har sagt, at vi gerne vil være med til at finde ud af at lave regler, der kunne håndhæves og retsforfølges, og at vi gerne vil være med til, at der kom en strammere opfølgning af, at det, der skete, var lovligt. Det har man ikke villet være med til. Man har skredet til det totale forbud, selv om man ikke løser hr. Kelm-Hansens og Ekstra Bladets problem ved at gøre det.

(Kort bemærkning).

Kelm-Hansen (S):

Jeg blev gjort opmærksom på af et medlem for et øjeblik siden, at man ikke måtte tiltale et andet medlem »fabrikant« – det kunne opfattes som en nedvurdering af erhvervslivet. Det beklager jeg meget. Det har ikke været hensigten.

Derudover vil jeg sige til hr. Askjær Jørgensen, at den ændring, der foreslås nu, hvorefter der i anpartsselskabet skal være 100.000 kr. til stede som udgangskapital, i hvert fald giver en langt større sikkerhed for en del kreditorer end den nuværende ordning, hvor det bare drejer sig om 30.000 kr., der kan være i diverse værdier.

Derudover vil jeg sige for god ordens skyld, at jeg selv har været i den lykkelige situation i en halv snes år at drive en relativt

stor erhvervsvirksomhed med en ganske betragtelig omsætning, hvor jeg også har været konfronteret med en del anpartsselskaber, som kom ud i den beklagelige situation, som bl.a. er beskrevet i Ekstra Bladet. Jeg beklager selvfølgelig meget, at hr. Ellemann-Jensen ikke har megen tillid til dem af hans kolleger eller tidligere kolleger, som færdes på Ekstra Bladet, men jeg har altså selv den grundholdning, at jeg er ikke bange for at fiske reelle oplysninger op, selv om det skulle være i grumsede vande. Jeg forstår nu, hvad der i øvrigt forbavser mig, at hr. Ellemann-Jensen aldrig beskæftiger sig med fiskeri i den slags vande.

Fjerde næstformand (Arentoft):

Det er korrekt, at i henhold til forretningsordenens § 26 benævnes medlemmerne, bortset fra ministrene, hr., fru eller frøken med tilføjelse af navn uden titel.

(Kort bemærkning).

Rahbæk Møller (SF):

Jeg er glad for, at hr. Dyremose erkender, at aktieselskabs-registeret ikke har haft praktiske muligheder for at håndhæve gældende ret. Hr. Dyremose bad om dokumentation for, at der foreligger ulovligheder. Når registeret oplyser, at det er deres skøn, at der foreligger ulovligheder på ikke under 1.000 om året, så håber jeg, at hr. Dyremose tager dette til følge.

(Kort bemærkning).

Askjær Jørgensen (FP):

Jeg vil gerne stille et spørgsmål til hr. Kelm-Hansen. Hvis man etablerer et anpartsselskab efter den ny lov – som den forhåbentlig ikke bliver, men som hr. Kelm-Hansen ønsker den skal være – med 100.000 kr. til stede, er det så korrekt, at man en time eller to dage efter, altså omgående, kan bruge 95.000 kr. af de 100.000 kr. til at købe et varelager, hvorom det er meget svært for alle mulige andre at vide, om det er 95.000 kr. værd, eller om det er 7.000 kr. værd, men som, hvis det f.eks. skulle sælges ved tvangs salg, nemt ingenting kan være værd? I øjeblikket kan man, hvis man laver et anpartsselskab med 30.000 kr., faktisk disponere over alle pengene. Er det korrekt, at hvad

[Askjær Jørgensen]

enten man etablerer et nyt anpartsselskab for 30.000 kr., eller man nyetablerer et anpartsselskab med 100.000 kr. disponibelt, kan man i begge tilfælde gå ud og bruge pengene?

Jeg ved godt, at det siges, at der skal registreres en hel masse. Ja tak, men det vil man jo aldrig kunne nå. Jeg ved godt, der står noget med overregistrator – det er måske det, hr. Kelm-Hansen vil sige nu – men de varelagre kan jo for længst være købt og videregivet på den ene eller den anden måde. Man vil aldrig nogen side kunne få et system, der følger med så hurtigt, som man kan handle i erhvervslivet, ikke tilnærmelsesvis.

(Kort bemærkning).

Dyremose (KF):

Selv om det skulle vise sig, at det tal, der er skønnet, var korrekt, så vil jeg gerne sige, at det er ikke nødvendigvis sikkert, at det er ulovligheder, fordi der bliver indgivet en politianmeldelse. Det gør man for at få undersøgt, om der er ulovligheder. Og hvis det er ulovligheder, så kunne nogle af dem være begået af vanvare. Derfor har vi sagt, at vi gerne vil have en bedre opfølgning af, at det er lovligt, hvad der sker. Men det centrale er, at vi gerne vil være med til at fjerne ulovlighederne og så fastholde de positive muligheder for at skabe produktion og beskæftigelse, der ligger i, at man har aktionærlånemuligheden.

(Kort bemærkning).

Ole Bernt Henriksen (KF):

Jeg synes, det er af interesse at få oplyst, om det efter ministerens opfattelse er sværere at tømme et anpartsselskab, der har en kapital på 100.000 kr., end et anpartsselskab, der har en kapital på 30.000 kr., og om det er sværere at tømme et aktieselskab, der har en kapital på 300.000 kr., end et aktieselskab, der har en kapital på 100.000 kr.

(Kort bemærkning).

Kelm-Hansen (S):

Hr. Askjær Jørgensen spurgte mig, om det var muligt, umiddelbart efter at man havde stiftet et anpartsselskab med 100.000 kr., at købe et varelager, der rent faktisk ikke var noget værd, for de 95.000 kr. Hvis det er den form for forretningsmoral, der praktiseres

hos hr. Askjær Jørgensen, så afstår jeg fra det venlige tilbud, jeg fik før om at få en belæring i erhvervspolitik hos hr. Askjær Jørgensen.

Industriministeren (Erling Jensen):

Nu ved jeg ikke rigtig, hvad hr. Ole Bernt Henriksen mener med at tømme. Hvis han mener uvederhæftigt, så er det nok lige nemt, men det gjorde han da forhåbentlig ikke; det er dog ikke så sædvanligt i dansk erhvervsliv. Jeg har altså ikke den mistillid til dansk erhvervsliv, som hr. Ole Bernt Henriksen her giver udtryk for. Det, jeg er interesseret i, er, at vi får nogle bedre konsoliderede virksomheder. Der er vist ingen, der er i tvivl om, at det får man lettere med 100.000 kr. end med 30.000 kr. og lettere med 300.000 kr. end med 100.000 kr.

Hahn (CD):

Vi er jo kommet så langt hen i forhandlingerne, at jeg ikke har meget at tilføje. Jeg skal ikke genere folk ved at kalde dem fabrikanter eller journalister eller forhenværende. Det er erhvervslivets store problemer, vi taler om.

Man har nu spurgt ministeren om forskellige ting vedrørende erhvervslivets problemer, ting, som man har talt om, og som man kunne have talt om i alle de udvalgmøder, der har været. Jeg synes, ministeren og embedsmændene ved alle de møder, der har været afholdt, som hr. Askjær Jørgensen også startede så pænt med at sige – derefter blev det til noget af en valgtale – har givet gode svar. Vi har arbejdet ualmindelig godt sammen i udvalget, og jeg synes også, vi har fået svar på alt, hvad vi har spurgt om. Som sædvanlig har ministeren været ualmindelig imødekommende set fra hans og hans partis synspunkt.

Jeg kan føje til hr. Dyremoses beretning heroppe, hvor det hele jo næsten var med, at vi senere på dagen har samråd med ministeren, og her vil mit parti da også komme med nye forslag, som kan forelægges ved tredje behandling.

Således ligger det mig stærkt på sinde, at vi f.eks. med hensyn til anpartsselskaber får kapitalen nedbragt noget. Jeg sagde her ved første behandling, at vi kunne have tænkt os et sted omkring de 50.000–60.000 kr. Måske

[Hahn]

kan vi enes om et beløb på 80.000 kr., så vi kan få et bredt forlig om beløbenes størrelse. Måske kan vi også for aktieselskaber gå nogle tusinde kroner ned.

Blandt de ændringsforslag, der er lagt frem her, og som vi om lidt skal stemme om, anbefaler jeg naturligvis dem, hvor mit parti er medforslagsstiller.

Hr. Dyremose har også talt om, at man vil stemme for fru Janne Normanns ændringsforslag, hvis andre forkastes. Det anbefaler jeg også. Jeg håber, at vi ved tredje behandling, som kommer allerede på tirsdag, kan få et endnu bredere forlig, når vi har fremsat vore ændringsforslag.

Janne Normann (RV):

Jeg havde forberedt en mild og forsonlig indledning, men den er jo noget malplaceret efter det verbale slagsmål, vi lige har hørt på. Det er faktisk et meget godt gennearbejdet forslag, vi har til anden behandling nu. Jeg tror, det bliver et vældig godt grundlag for erhvervslivet at arbejde på, og jeg kan fuldstændig tilslutte mig den ros, der har været til ministeriets embedsmænd for en meget, meget god bistand i et vanskeligt opklaringsarbejde.

Nu er der jo heldigvis 3 behandlinger, og jeg er glad for, at vi får forslaget til udvalgsbehandling igen, for det, at de er godt gennearbejdet, behøver jo ikke være ensbetydende med, at det er helt perfekt og helt færdigt.

Ved førstebehandlingen erklærede jeg lige ud, at jeg var tvedelt med hensyn til egenkapitalkravet til anpartsselskaber. Der er nemlig fordele og ulemper, ligegyldigt hvilke beløb man end måtte hæfte sig ved. Vi er i den radikale gruppe enig i, at 30.000 kr. er for lavt, men hvis ministeren skulle komme med ændringsforslag om f.eks. en 70.000–80.000 kr., så kan ministeren også her regne med en radikal velvilje.

Med hensyn til kapitalkravet til aktieselskaber er vi enige i, at det er en rimelig justering at gå op på 300.000 kr., når vi nu ifølge direktivet alligevel skulle op på mindst 210.000 kr.

Ellers har jeg ikke mange kommentarer. Ændringsforslagene og vores syn på dem fremgår jo af betænkningen.

Jeg vil gerne lige sige til hr. Dyremose, at vi finder ikke, det er nogen særlig stor belastning for erhvervslivet at skulle indkalde til en ekstraordinær generalforsamling, når man har konstateret et meget stort tab. Vi synes, det er rimeligt, at bestyrelsen træder i aktion inden 6 måneder, men var altså betænkelige ved forslagene om henholdsvis 2 måneder og 1 måned i ministerens forslag, fordi det var for restriktivt. Det var nok for meget forlangt. Vi er glade for at konstatere, at der nok bliver tilslutning til vores ændringsforslag dér.

Endelig skal jeg bekræfte, hvad hr. Dyremose antog, at det er en teknisk fejl, når vi ikke står som medforslagsstiller til ændringsforslag nr. 2 til lovforslaget om forsikringsvirksomhed. Den er vi i det radikale venstre også med på.

Industriministeren (Erling Jensen):

Måske med en ganske enkelt undtagelse skal jeg trods helt klare meningsforskelle takke for en overordentlig saglig debat. Den har nok den baggrund, at vi nu i mange måneder har behandlet dette lovforslag, at ministeren har mødt udvalget i overordentlig mange samråd, at der er stillet og besvaret overordentlig mange spørgsmål, og at vi derfor har fået udkrystalliseret de meningsforskelle, som beror på holdninger og vurderinger og ikke på teknik.

Jeg skal redegøre for mit synspunkt, på samme måde som ordførerne har redegjort for deres. Jeg ser forskellen mellem venstres og konservatives og fremskridtspartiets holdninger og mit partis holdning deri, at man først og fremmest fra de borgerlige partiers side for mig at se i for høj grad satser på fortrinsvis at transformere EF-direktiver. Vi gennemførte den nuværende aktieselskabs- og anpartsselskabslov i 1973, og når man efter et lille tiår skal revidere en række af de paragraffer, der ikke er blevet rørt siden 1973, så er det naturligt at anvende disse 10 års erfaringer også på områder, som EF ikke har ønsket at komme ind på i forbindelse med andet og fjerde direktiv. Jeg synes, det er rigtigt, når man foretager en så omfattende ændring, at det er en ændring, der også søger at ajourføre på de områder, hvor vore erfaringer og vore holdninger tilsiger det – ud over hvad selskabsdirektiverne forlanger.

[Industriministeren]

Den anden forskel ligger nok i vurderingen af, hvad der gør en virksomhed stærkest. Jeg tror ikke, det gør en virksomhed stærkest, at dominerende aktionærer føler, at der ikke pilles ved åbenhed og offentlighed og kontrol. Jeg tror på – og det har kendetegnet min holdning til alle vore selskabslove, siden jeg fremsatte aktieselskabs- og anpartsloven i 1973 – at det er værdifuldt for småaktionærerne, for investorerne i det hele taget, for nyinvestorerne, for kreditorerne, for kunderne, at de ved, at der er disse kontrolforanstaltninger, at de ved, at der er denne offentlighed omkring tingene. Jeg tror, det gør virksomhederne stærkere, og hvis jeg har ret i denne formodning – og den mener jeg jeg har lov at have ud fra de erfaringer, jeg har gjort – så skaber den altså også på lang sigt en bedre beskæftigelse og sikrer arbejdspladserne bedst muligt.

Jeg skal oplyse, at jeg kan tilslutte mig fru Janne Normanns forslag om forlængelse af fristen i de forskellige love. Jeg skal oplyse, at jeg kan tilslutte mig flertallets forslag om at ændre registrators oplysningsret fra et »skal« til et »kan«. Jeg skal yderligere sige, at jeg ikke kan tilslutte mig andre foreliggende ændringsforslag bortset fra de af mig og udvalget selv stillede.

Jeg har forstået, at der er ønsket ny udvalgsbehandling mellem anden og tredje behandling, og jeg har lyttet til en række forslag, man gerne vil spørge også ministeren om tilslutning til. Jeg vil gerne allerede nu sige, at jeg er parat til at overveje en mindre ændring i kapitalstørrelsen for anpartsselskaber. Jeg er parat til at overveje en udvidelse af aktionærlånereglen til også at omfatte de nærmeste pårørende. Jeg er parat til at overveje at lempe fristerne ved at sidestille anmeldelse med registrering. Og så er jeg i øvrigt klar til, formentlig i et samråd, at drøfte de henstående problemer. Men umiddelbart har jeg ikke mulighed for at se, at jeg på andre end de her nævnte punkter kan bevæge mig meget længere, end vi allerede har gjort, bortset fra det rent tekniske.

Dyremose (KF):

Ministeren har ret i, at udvalgsarbejdet har resulteret i en klar udkrystallisering af, hvad der er egentlige forståelsesforskelle, men der var alligevel en enkelt af dem tilbage. Mini-

steren sagde stadig væk, at det konservative folkeparti, venstre og fremskridtspartiet bare satsede på at transformere direktiver. Det er ikke korrekt. Når vi vender os så stærkt imod forslagene om kapitalforhøjelse specielt i anpartsselskaber og går imod det totale forbud mod aktionærlån, så har det ikke noget som helst med EF-direktiverne og deres omformning til dansk lov at gøre. Det er simpelt hen et spørgsmål om, at vi vurderer, at det, ministeren forsøger at skaffe sig et flertal for her, vil medføre lukning af danske virksomheder, vil medføre, at andre nye virksomheder ikke bliver etableret, og at det derfor vil resultere i færre arbejdspladser i den private sektor. Det er vores vurdering af den sag, og det har ikke noget med EF-direktiver at gøre. Når vi mener, at eksisterende aftaler vedrørende aktionærlån skal respekteres, så har det ej heller noget med EF-direktivet at gøre, så er det simpelt hen et spørgsmål om respekt for folkestyret og respekt for folkettingen. Det, man har gjort i henhold til lov, som er vedtaget af folkettingen, bør folkettingen også bagefter respektere.

Industriministeren (Erling Jensen):

Hr. Dyremose kunne have undgået dette indlæg, hvis han rent faktisk havde hørt, hvad jeg sagde. Når jeg læser betænkningen, så fremgår det deraf, at både venstre og konservative og fremskridtspartiet var villige til at gå et vist skridt videre end direktiverne. Derfor ville det være temmelig tåbeligt af mig at påstå det modsatte. Det, jeg sagde, var, at jeg finder, at de borgerlige partier fokuserer for stærkt på direktiverne og for svagt på det erfaringsgrundlag, vi har fået fra 1973 til i dag. Jeg kan endnu en gang bekræfte, at resultatet af denne lovgivning er vi fortsat uenige om. Jeg har en tykerto på, at åbenhed, offentlighed og gennemsigtighed er gavnlige for dansk virksomhedsliv.

(Kort bemærkning).

Dyremose (KF):

Jeg vil gerne præcisere over for ministeren, at åbenhed, offentlighed og gennemsigtighed vil der fortsat være, hvis vore ændringsforslag bliver vedtaget. Der ligger i ministerens formulering en antydning af, at vi ikke ønskede denne åbenhed, offentlighed og gennemsigtighed. Hvis det er tilfældet, vil

[Dyremose]

jeg gerne have det dokumenteret med henvisning til de konkrete ændringsforslag. Det er ikke tilfældet. Vi ønsker også denne gennemsigthed. Vi mener også, den er til gavn for erhvervslivet. Ministeren skal ikke forsøge at sælge sin vare under falsk varebetegnelse.

Askjær Jørgensen (FP):

Jeg er nødt til at prøve at forklare det for ministeren.

Vi har ikke haft til hensigt udelukkende at transformere nogle EF-direktiver. Det, vi arbejder på, er altid at trække så langt som muligt i den rigtige retning. Vi mener ikke, selskabslovgivningen i dette land er, som den bør være, og når der er fremsat lovforslag, hvortil der er mulighed for at stille ændringsforslag, så gør vi naturligvis, hvad vi kan, for at få selskabslovgivningen forbedret så meget som muligt. Vor indsats her går udelukkende på at gavne dansk erhvervsliv og give dansk erhvervsliv mulighed for at beskæftige nogle flere af landets borgere og give erhvervslivet mulighed for at skaffe en større indtjening. Jeg mener ikke, det er rimeligt at pådutte os, at vi ikke vil gøre det gennemsigtigt også. Når vi nu tror på, at erhvervslivet kommer i en bedre situation med de ændringsforslag, vi stiller, er det så ikke rimeligt, at vi stiller dem? Har vi ikke lov til at kæmpe for det, vi tror er en bedre situation for dansk erhvervsliv og hermed for det danske samfund? Jeg synes, det er lidt forkert at pådutte os noget andet.

Jeg skal undlade at gå ind i en nærmere disput med den socialdemokratiske ordfører, der åbenbart er så hårdt trængt, at han ikke rigtig kunne komme ud af situationen, uden at han skulle gå lidt tæt på med personlige beskyldninger.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Der foretoges først afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om aktieselskaber. (Lovforslag nr. L 119).

Ændringsforslag nr. 1
forkastedes, idet 63 stemte for, 79 imod.

Ændringsforslag nr. 2 og 3
vedtoges uden afstemning.

535 Ft

Ændringsforslag nr. 14
forkastedes, idet 64 stemte for, 81 imod.

Ændringsforslag nr. 4-6 og 11-13
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 7 og 8
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 9
forkastedes, idet 64 stemte for, 81 imod.

Ændringsforslag nr. 10
vedtoges med 122 stemmer mod 22.

Ændringsforslag nr. 15
forkastedes, idet 64 stemte for, 79 imod.

Ændringsforslag nr. 16
forkastedes, idet 64 stemte for, 79 imod.

Ændringsforslag nr. 17
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 18
vedtoges med 122 stemmer mod 21.

Ændringsforslag nr. 19 og 20
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 21
vedtoges med 74 stemmer mod 71.

§ 1 med de foretagne ændringer
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 22 betragtedes som
bortfaldet efter vedtagelsen af ændringsfor-
slag nr. 21.

Ændringsforslag nr. 23 og § 2, således ændret,
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 24
forkastedes, idet 64 stemte for, 80 imod.

Ændringsforslag nr. 25
vedtoges med 73 stemmer mod 71.

§ 3, således ændret, § 4, ændringsforslag
nr. 26, § 5, således ændret, og §§ 6 og 7
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om anpartsselskaber. (Lovforslag nr. L 120).

Ændringsforslag nr. 1 forkastedes, idet 63 stemte for, 79 imod.

Ændringsforslag nr. 2 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 3 og 4 forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 5 forkastedes, idet 64 stemte for, 80 imod.

Ændringsforslag nr. 6-9 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 10 vedtoges med 73 stemmer mod 71.

§ 1 med de foretagne ændringer vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 11 betragtedes som bortfaldet efter vedtagelsen af ændringsforslag nr. 10.

Ændringsforslag nr. 12 og § 2, således ændret, vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 13 forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 14, § 3, således ændret, og §§ 4 og 5 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Sluttelig foretoges afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om forsikringsvirksomhed. (Lovforslag nr. L 121).

Ændringsforslag nr. 1 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 2 vedtoges med 122 stemmer mod 22.

Ændringsforslag nr. 3 og 4 forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 5, § 1 med de foretagne ændringer og § 2 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 6 forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 7 og § 3, således ændret, vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Jeg skal her udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.00.

Mødet udsat kl. 11.44

Mødet genoptaget kl. 13.00

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Anden behandling af:

Forslag til lov om film.

(Lovforslag nr. L 143. Fremsat 26/2 82. Første behandling 18/3 82. Betænkning 19/5 82).

Der var stillet 24 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Jimmy Stahr (S):

Jeg synes, vi i kulturudvalget har gjort et godt og grundigt stykke udvalgsarbejde; alene betænkningens forside og dens tykkelse viser noget om vores arbejde. Jeg har været glad for at dykke ned i dette emne, som berører et meget vigtigt kulturtilbud for hele befolkningen. Jeg er også glad for, at det er lykkedes at hæve beløbsrammen, støttebeløbet, fra 12 mill. kr. til 22 mill. kr.

Jeg mener i øvrigt, at det er overflødigt, at jeg gennemgår alle ændringsforslagene, idet det stort set af betænkningen fremgår, hvordan socialdemokratiet stiller sig til ændringsforslagene.

Jeg vil lige sige to ord om ændringsforslag nr. 8 og 9, der drejer sig om genansættelse af konsulenter og programredaktører. Vi havde ønsket, at der skulle kunne ske en forlængelse af deres ansættelse, men det har altså ikke været muligt at skabe et flertal for det, og det betyder, at vi må stemme nej til ændringsforslag nr. 8 og stemmer ja til ændringsforslag nr. 9, som trods alt ligner det oprindelige lidt mere.

Selv om jeg startede med at tale om det gode og grundige udvalgsarbejde, må jeg alligevel bede om, at vi får sagen tilbage inden tredjebehandlingen. Det er ikke, fordi jeg ikke kan få udvalgsarbejde nok, men der er nogle tekniske ting i ændringsforslagene, og jeg synes også, at vi skal tale om den økonomiske fordeling af det samlede støttebeløb.

Grethe Fenger Møller (KF):

Det, vi her i dag har til anden behandling, er jo en vigtig lovgivning, fordi filmbranchen er i krise, og udvalgsarbejdet har som sagt også resulteret i, at der er blevet stillet i alt 24 ændringsforslag, men en del af dem er af mere præciserende art, fordi de går ud på at

bringe den nye lov i overensstemmelse med den gældende lovs principper.

Vi er tilfreds med, at der er kommet en merbevilling til dansk film, som jeg også gav udtryk for under første behandling af dette lovforslag, fordi vi alle jo ved, hvilke vanskelige vilkår dansk film har i disse tider. Vi kan også tilslutte os, at loven ikke ændrer ved filminstitutts beføjelser, således at filminstituttet ikke i almindelighed kan optræde som producent eller medproducent.

Vi mener endvidere, at forslaget i § 17 om, at man skal øremærke 25 pct. af midlerne til film for børn og unge, er for stift, som jeg allerede gav udtryk for under første behandling. Vi mener, man i stedet for bør have en mere fleksibel ordning, således at man ikke lægger sig fast på en ganske bestemt procent.

Vi kan ikke støtte ændringsforslaget om, at programredaktørerne skal arbejde kollektivt; vi mener, det er en forflygtigelse af ansvaret ikke at lade et bestemt menneske have ansvaret for nogle arbejdsfunktioner.

Jeg kan endvidere sige, at vi vil undlade at stemme til SFs ændringsforslag til § 6, stk. 2, idet vi selv har stillet ændringsforslag vedrørende genbeskikkelse af filmkonsulenterne. Derimod kan vi stemme for de ændringsforslag, der er stillet af SF til § 14, stk. 2, og til § 19, stk. 2, om, at der ikke kan ske genbeskikkelse af børnefilmkonsulenter eller programredaktører.

Bertel Haarder (V):

Jeg skal på fru Mette Madsens vegne sige, at da vi i venstre skrev vores bidrag til betænkningen, indledte vi vores bidrag med at erklære, at vi var tilfredse med merbevillingerne til filmområdet og med den fordeling af de midler, som ministeren foreslog under samrådet den 19. maj 1982. Vi havde nemlig forstået ministeren sådan, at fordelingen af de sidste 10 mill. kr. ville blive med 8 mill. kr. til filminstituttet og 2 mill. kr. til filmcentralen, men når betænkningen så henviser til bilag 1, hvor det er udgangspunktet for diskussionen i området, der henvises til, er vi ikke tilfredse, da vi stadig ønsker, at filmcentralen skal have en større del af de 10 mill. kr. Vi regner med, at den uklarhed, der her er opstået mellem den måde, vi opfattede samrådet på, og det, der står i betænkningen,